

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Арча муниципаль берәмлеге
Арча шәһәре
Башкарма комитеты
422000, ТР, Арча ш., Совет мәйданы, 27
тел. 3-15-25, 3-12-35

Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Арча муниципаль берәмлеге
Арча шәһәре
Башкарма комитеты
422000, ТР, Арча ш., Совет мәйданы, 27
тел. 3-15-25, 3-12-35

КАРАР

9 сентябрь 2022 ел

№ 119

**«2022-2025 елларга Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы «Арча шәһәре»
муниципаль берәмлегендә энергияне
сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру»
муниципаль программасын раслау турында**

«Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру турында, һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2009 елның 23 декабрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Арча шәһәре башкарма комитеты карар бирде:

1. «2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру» муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтына урнаштыру юлы белән халыкка житкөрергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Арча шәһәре башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына йөкләргә.

Арча шәһәре башкарма
комитеты житәкчесе

Р.Ф. Касыймов

Арча шәһәре
башкарма комитетының
9 сентябрь 2022 ел, №119
караына кушымта

**«2022 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Арча
муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль
берәмлегендә энергияне сак тоту һәм энергетик
нәтижәлелекне арттыру» муниципаль программасы**

Арча шәһәре

1. Программаның исеме	«2022-2025 елларга «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру» муниципаль программасы
2. Программа эшләүнең хокукый нигезләре	<ul style="list-style-type: none"> - «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру турында, һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кергү турында» 2009 елның 23 ноябрена 261-ФЗ номерлы Федераль закон, 25 статья. Дәүләт яки муниципаль берәмлек катнашындагы оешмалар һәм эшчәнлекнең жайга салынулы төрләрөн гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан энергияне сак тотуны һәм энергетик нәтижелелекне арттыруны тәмин итү; - «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру өлкәсендә региональ һәм муниципаль программаларга таләпләр турында» 2009 елның 31 декабрена 1225 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәте карары; - «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелек өлкәсендә региональ, муниципаль программаларны үстерү өчен кулланыла ала торган энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелек өлкәсендә чараларның якинча исемлеген раслау турында» Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2010 елның 17 февралена 61 номерлы боерыгы; - «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыруның максатчан күрсәткечләрөн исәпләү методикасын раслау турында, шул исәптән чагыштырма шартларда» Россия Минрегионының 2010 елның 07 июнендә 273 номерлы боерыгы.
3. Программаны раслау датасы	09.09.2022 ел
4. Программаның максаты	Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру чараларын гамәлгә ашыру исәбенә энергетик ресурслардан рациональ файдалануны тәмин итү.
5. Программаның бурычлары	<ul style="list-style-type: none"> - энергияне сак тоту белән идарә итү буенча оештыру-хокукый чаралар комплексын үткәрү, шул исәптән энергетик ресурсларны кулланганда энергетик нәтижелелекне характерлый торган күрсәткечләр системасын булдыру, аларны мониторинглау, шулай ук мәгълүмат жьно һәм анализлау; - ягулык - энергетик ресурсларны экономияләү; - кулланыла торган энергетик ресурсларның бөтен күләмен исәпкә алуны тәмин итү; - ягулык-энергетик балансларын алып баруны оештыру; - энергетик ресурслар өчен түләү чыгымнарын киметү.
6. Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2022-2025 еллар
7. Программаның көтелгән нәтижеләре	<ul style="list-style-type: none"> - Администрациядә һәм урамнарны яктырту системаларында электр энергиясен экономияләү; - Энергияне сак тоту белән кызыксынуны арттыру; - Коммуналь ресурслар өчен түләүгә жирле бюджет чыгымнарын киметү.

<p>8. Программаның күләме һәм финанслау чыганақлары, шул исәптән еллар буенча</p>	<p>Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү чыганагы - жирле бюджет. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме 297 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:</p>
	<p>2022 елда - 0 мең сум; 2023 елда - 99 мең сум; 2024 елда - 99 мең сум; 2025 елда - 99 мең сум; 2022-2025 елларда Программа чараларын финанслау күләмнәре һәм структурасы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегенен бюджет проектын төгәлләштерү нигезендә социаль-икътисади үсеш фаразларын эшлэгәндә төгәлләштерелә.</p>
<p>9. Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглауның төп механизмнары</p>	<p>«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә энергияне сак тоту өчен җаваплы итеп (алга таба - җаваплы зат) 2022 елның 24 августындагы 10 нчы күрсәтмә белән Арча шәһәре башкарма комитеты житәкчесе урынбасары билгеләнде. Ул Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау өчен җаваплы. Программаны гамәлгә ашыру мониторингы түбәндәгеләр нигезендә гамәлгә ашырылачак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - статистика күзәтүе формалары мәгълүматлары; - Программаны гамәлгә ашыруны квартал саен анализлау мәгълүматлары. <p>Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау энергияне сак тоту һәм энергетик нәтиҗәлелекне күтәрү өлкәсендә гомуми һәм хосусый максатчан күрсәткечләрне анализлау, аларның үзгәрү динамикасы һәм алынган күрсәткечләрне анализлау нигезендә гамәлгә ашырыла.</p> <p>Программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау нигезендә, кирәк булган очракта, энергияне сак тоту һәм энергетик нәтиҗәлелекне арттыру өлкәсендә планлаштырылган максатчан күрсәткечләр, максатлар, бурычлар һәм чаралар төгәлләштереләчәк.</p>

2. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУНЫҢ СОЦИАЛЬ-ИКТИСАДИ ӨЛКӘСЕНӘ ГОМУМИ ХАРАКТЕРИСТИКА

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге үз эченә алты торак пунктны ала.

Арча муниципаль районы «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә утыз жиде бюджет оешмасы һәм мәгариф, мәдәният һәм сәламәтлек саклау системаларында муниципаль буйсынудагы учреждение бар («А. Ф. Ежков исемдәге 1нче мәктәп, 2 нче мәктәп, 3 нче мәктәп- балалар бакчасы, 4 нче мәктәп, 5 нче гимназия, бнчы мәктәп, 7 нче мәктәп), Арчаның 5 нче гимназиясе филиалы- Урта Бирәзә башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе, «Арча сәнгать мәктәбе» муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе, «Арча муниципаль районы мәктәп укучылары сарае» муниципаль бюджет учреждениесе, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Арча спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе, «Арча Арена» спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе, Арчаның 1 нче балалар бакчасы», Арчаның 2нче балалар бакчасы, Арчаның 4 нче балалар бакчасы, Арчаның 5 нче балалар бакчасы, Арчаның 6 нчы балалар бакчасы, Арчаның 7 нче балалар бакчасы, Арчаның 8 нче балалар бакчасы, Арчаның 9 нчы балалар бакчасы, Арчаның 10 нчы балалар бакчасы, Арчаның 11 нче балалар бакчасы, Күпербаш балалар бакчасы, Арча мәдәният йорты, Айван авыл мәдәният йорты, Күпербаш авыл мәдәният йорты, Плодосовхоз авыл клубы, Күпфункцияле мәдәният үзәге, Арча муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы, 8 нче филиал-Зур Бирәзә авыл китапханәсе, 19 нчы филиал- Күпербаш авылы китапханәсе, 34 нче филиал- Иске Айван авыл китапханәсе, 9 нчы филиал- Плодосовхоз авыл китапханәсе, 1 нче филиал-Арча шәһәр китапханәсе, Айван авылында ФАП, Күпербаш авылында ФАП, «Казан арты» Арча тарих-этнография музейе, «Әдәбият һәм сәнгать музейе» муниципаль бюджет учреждениеләре.

Бюджет оешмаларының исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителеше - электр энергиясе буенча- 100%, салкын су - 0%, газ - 100% тәшкил итә.

Торак фонды электр куллануны һәм газ белән тәэмин итүне исәпкә алу приборлары белән 100% жиһазландырылган.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә торак фондын һәм бюджет өлкәсе объектларын жылылык белән тәэмин итү индивидуаль формада.

«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге бюджет өлкәсе объектларын жылылык энергиясе белән «Тепло-сервис» ЖЧЖ тәэмин итә.

Торак пунктларны су белән муниципаль берәмлек тәэмин итә.

Жирлек кулланучыларын электр энергиясе белән тәэмин итүне «Челтәр компаниясе» АЖ нең Биектау бүлгегә гамәлгә ашыра.

Саба районы газ эксплуатацияләү хезмәте газүткәргечләргә хезмәт күрсәтә. Табигый газны төп кулланучылар - торак-коммуналь сектор.

3. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ӨЛКӘСЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ СӘЯСӘТ ӨСТЕНЛЕКЛӘРЕ, МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ СРОКЛАРЫ ҺӘМ ЭТАПЛАРЫНЫҢ КӨТЕЛГӘН НӘТИЖӘЛӘРЕ ТАСВИРЛАМАСЫ

Программа «Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кергү турында» 2009 елның 23 декабрендәге 261-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнә.

Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне күтәрү чараларын гамәлгә ашыру исәбенә энергетик ресурслардан рациональ файдалануны тәэмин итү муниципаль программаның максаты булып тора.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре:

1. Энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне арттыру буенча оештыру чараларын гамәлгә ашыру;

2. Файдаланыла торган энергетик ресурсларны исэпкэ алу приборларын тулыландыру;

3. Электр белэн тээмин итү һәм су белэн тээмин итү системасының нәтижелелеген арттыру.

Программаны гамэлгэ ашыру түбэндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- энергетик нәтижелелекне үстерүгә күчүнә тормышка ашырырга;
- ягулык-энергетик балансны оптимальләштерергә;
- ТЭР сатып алуға бюджет чыгымнарын киметергә.

Муниципаль программа 2022-2025 елларға исэпләнгән.

Программаны гамэлгэ ашыру 2 этапта каралган: беренче этап - 2022-2023 еллар; икенче этап - 2024-2025 еллар.

Программаның икенче этабын гамэлгэ ашыру параметрлары 2023 елның ахырыннан да соңга калмыйча төгәлләштерелергә тиеш.

Муниципаль программаны гамэлгэ ашыруның максатчан күрсәткелләре турындагы белешмәләр муниципаль программаға 1 нче кушымтада бирелде.

4. Муниципаль программаның төп чараларына гомуми характеристика

Муниципаль программаның төп чаралары комплексы - билгеләнгән нәтижеләргә ирешүне тээмин итә торган чараларны финанслау сроклары һәм күләмнәре буенча координацияләнгән система.

Муниципаль программа түбэндәге функцияләргә гамэлгэ ашыруға юнәлтелде:

- хокук билгели торган - тиешле өлкәләрдә норматив хокукий жайға салу;
- хокук куллану;

- турыдан-туры администрацияләү һәм идарә итү, шул исәптән жирле бюджет проектларын эшләү.

Программаның төп чаралары исемлегә:

№	Чаралар исеме	Чара буенча чыгымнар исеме
1	Урам яктырткычларын энергия саклаучы лампаларға алыштыру, бюджет оешмаларында энергия саклаучы лампаларны алыштыру	«Арча шәһәре» муниципаль берәмлегә бюджеты
2	Энергетик ресурсларны куллану лимитларын билгеләү	Чыгымнар таләп итми
3	Бюджет оешмаларының тәрзә уемнарын, нигезләрен жылыту	Чыгымнар таләп итми

Муниципаль программаны гамэлгэ ашыру планы муниципаль программаға 2 нче кушымтада күрсәтелде.

5. Муниципаль программаны ресурс белән тээмин итүне нигезләү

Муниципаль программа чаралары жирле бюджет акчалары исәбеннән гамэлгэ ашырылачак.

Муниципаль программаны гамэлгэ ашыруға планлаштырылган ресурслар күләмен нигезләү муниципаль финанслар белән нәтижелә һәм җаваплы идарә итү өчен шартлар тудырудан гыйбарәт һәм муниципаль программаны гамэлгэ ашыру чорына расланган бюджет язмасы нигезендә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар нигезендә бюджет йөкләмәләренең билгеләнгән лимитлары чикләрендә жирле бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләмен үз эченә ала.

Муниципаль программаны финанслауның гомуми күләме аны гамэлгэ ашыруның бөтен чорында жирле бюджет акчалары исәбеннән 297 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2022 елда - 0 мең сум;

2023 елда - 99 мең сум; 2024

елда - 99 мең сум;

2025 елда - 99 мең сум.

Финанслау күләме фарыз характерында һәм чираттагы елга һәм план чорына «Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге бюджеты турында карар проектын эзерләү кысаларында ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Муниципаль программа
1 нче кушымта

**Программаны гамэлгэ ашыру барышын бэялэргэ мөмкинлек
бирэ торган гомуми максатчан күрсэткечлэр һәм
индикаторлар**

№ т/б	Күрсэткеч исеме	Башлангыч күрсэткеч	Күрсэткеч (еллар буенча)			
			2022	2023	2024	2025
1	«Арча шәһәре» муниципаль берәмлеге территориясендә кулланыла торган (файдаланыла торган) электр энергиясен исәпләүләр исәпләү приборларыннан файдаланып гамэлгэ ашырыла торган электр энергиясе күләме өлеше;	100%	100%	100%	100%	100%
3	Программаны финанслауның гомуми күләмендә энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижелелекне күтәрү буенча чараларны финанслау өчен кулланыла торган бюджеттан тыш чаралар күләме	Мең сум	0	0	0	0
4	Электр энергиясен экономияләү	мең кВт-сәг.	0,0	0,4	0,4	0,4
		мең сум	0,00	3,2	3,3	3,5

Муниципаль
программаға 2 нче кушылта

«2022-2025 елларга «Арча шәһәре» муниципаль берәмлегендә энергияне сак тоту һәм
энергетик нәтижелелекне арттыру» муниципаль программасы чараларын
гамәлгә ашыру планы

№ т/б	Чаралар исеме	Финанслау күләме, мең сум							Финанслау чыганагы	Башкару срогы	Башкаручылар
		Барлығы	2022	2023	2024	2025	2024	2025			
1	2	3	4	5	6	7	10	11	12		
1	Урам яктырткычларын энергия саклаучы лампаларга алыштыру, бюджет оешмаларында энергия саклаучы лампаларны алыштыру	297,0	99,0	99,0	99,0	99,0		Жирле бюджет	2022-2025	Арча шәһәре башкарма комитеты	
2	Энергия ресурсларын куллану лимитларын билгеләү								2022-2025	Арча шәһәре башкарма комитеты	
3	Администрация бинасында тәрәзә уемнарын һәм нигезне жылыту								2022-2025	Арча шәһәре башкарма комитеты	
	Барлығы	297,0	99,0	99,0	99,0	99,0					

Муниципал
программага
нче кушымт:

2022 елның 1 сентябренә

ЭНЕРГИЯНЕ САК ТОТУ ҺӘМ ЭНЕРГЕТИК НӘТИЖӘЛӘЛЕКНЕ АРТТЫРУ ПРОГРАММАСЫНЫҢ
МАКСАТЧАН КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕНӨ ИРЕШҮ ТУРЫНДА ХИСАП

№	Программа күрсәткечләре исеме	Үлчәү берәмлеге	Программаның максатчан күрсәткечләре		
			план	факт	тайпылышлар

Муниципаль
берәмлек башлыгы

(имза)

(тулы имза)

Баш белгеч

(имза)

(тулы имза)

2022 нче елның 1 гыйнварына

ЭНЕРГИЯНЕ САК ТОТУ ҺӘМ ЭНЕРГЕТИК НӨТИЖӘЛӘККӘ АРТТЫРУ ПРОГРАММАСЫ ЧАРАЛАРЫН ГАМӨЛГӘ АШЫРУ ТУРЫНДА
ХИСАП

№	Программа чаралары исеме	Чараларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү				Ягулык-энергетик ресурсларны экономияләү					
		Күләме, мең сум		Улчәү берәмлеге	Табигый чагылышта		Бәя чагылышында				
		план	факт		план	факт	план	факт			
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Барлыгы										
	Чара буенча барлыгы										
	Чаралар буенча барлыгы										
	Белешмә: Программаны гамәлгә ашыру елы башыннан барлыгы										

Муниципаль берәмлек башлыгы _____ (имза) _____ (тулы имза)

Баш белгеч _____ (имза) _____ (тулы имза)